

Adrem

Nummer 12

December 2020

"Succulenta"

Afdeling "De Achterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Malum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 27,00 contributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

Adrem

JAARGANG 40 NO 12 DECEMBER 2020

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Heel langzaam begin ik ieder begrip voor tijd te verliezen. Zo goed als alle dingen worden afgelast en je bent bijna volkomen op de huiselijke bezigheden aangewezen. Het enige dat ik heel erg ga missen is het contact met mensen en de gesprekken die je met elkaar kunt voeren. De enige contacten, op dat met Ellie na, die ik momenteel nog heb zijn een fotocursus van de Kuntskring Ruurlo. Maar hier zijn erg veel restricties. Kon je vroeger een foto op tafel leggen en je er dan met zijn allen over buigen, nu bespreek je een foto met behulp van de beamer. Toch zijn dat leuke dingen omdat je toch, al is het beperkt, met mensen kunt samenwerken.

De fotoclub uit Winterswijk werkt iets anders. Die hebben een hele goede ICT-er die via de laptop de contacten onderhoud en een avond via die laptop organiseert. Van alle deelnemers bij zo'n sessie krijg je dan de beelden en kun je een gesprek aan gaan. Op deze manier houd je toch contact met de mensen.

Wat de kas betreft; alles in nu aan de winterrust begonnen en nu maar weer wachten tot maart/april om de eerste knoppen weer te mogen begroeten. Dit is iedere keer weer een belevenis en ik sta dan ook lange tijd in de kas met de neus boven op de planten om het begin van het komende groei- en bloeiseizoen weer waar te nemen. Ook onze altijd gezellige decemberavond moeten we dit jaar aan ons voorbij laten gaan want we kunnen nog steeds geen 1,5 m. afstand in onze vergaderruimte garanderen.

Hopelijk brengen de vaccinaties uitkomst om het normale leven weer op gang te laten komen.

Ondanks alle narigheid die de corona met zich mee brengt wilde ik toch een ieder van jullie prettige kerstdagen en een gezond en voorspoedig 2021 toewensen.

Hopelijk kunnen we volgend jaar weer de draad weer oppakken en er weer fris tegenaan gaan.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

COCHEMIEA PONDII

Heel wat jaren terug heb ik deze plant gekregen van Jan Jaap de Morree onder de naam *Cochemiea poselgeri*. Dank zij alle naamsveranderingen moest dat eigenlijk zijn *Cochemiea pondii* subsp. *poselgeri*.

Om het voor de normale liefhebber nog wat spannender te maken is de plant ingedeeld bij de mammillaria's. Het geslacht *Mammillaria* is weer verdeeld in een aantal groepen en een van die groepen heet.....(ja u raad het al) *Cochemiea*. Hoe men tot het indelen bij *Mammil-*

laria gekomen is weet ik niet, want wanneer we de bloemen van een gewone mammillaria vergelijken met de bloem van deze plant dan zou je tot de slotsom kunnen komen dat deze bloem totaal niets met het geslacht *Mammillaria* te maken heeft. Maar wie ben ik.

Toen ik de plant kreeg was zij kort zuilvormig en een cm of 7 lang. Het was maar een klein stammetje. Inmiddels is de plant gaan spruiten en heeft inmiddels een 11-tal uitlopers, waarvan er twee al meer dan 15 cm. zijn. De plant puilt over de rand van de schaal heen en is het komende jaar hard aan verpotten toe. En niet alleen deze plant, maar meerdere. Het luxe-probleem wordt nu waar laat ik de planten die mij zo na aan het hart liggen.

Tijdens een reis naar de Baja California heb ik de planten in hun natuurlijke omgeving kunnen bewonderen. Ook daar vormen ze hele clusters en stonden ze te bloeien dat het een lieve lust was.

De bloem is zygomorf-achtig waarbij de meeldraden boven de bloem uit komen. De bestuiving gebeurt ook door kolibri's. De tot 5 cm. lange centrale doorns zorgen er voor dat dit een ideale plant is om te verpotten.

Mijn exemplaar staat al weer voor het derde jaar in bloei en zeker niet bij die temperatuur die over het algemeen voorgeschreven wordt. Toch is aan de plant te zien dat zij het erg naar haar zin heeft.

H.V.

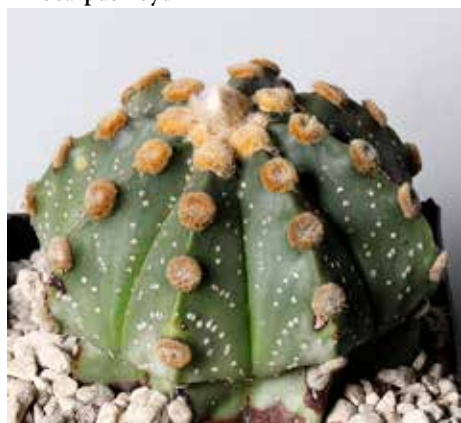
FOTOGALERIJ

Ariocarpus lloydii

Ariocarpus retusus

Astrophytum asteris cv. Ooibo

Astrophytum asterias cv. Kabuto

Astrophytum capricorne

Astrophytum capricorne subsp. *senile*

EEN DAGJE ARGENTINIË

17 NOVEMBER HUMAHUACA - SALTA

Om niet dezelfde weg terug te hoeven rijden hebben we er voor gekozen om via Tres Cruces terug te rijden naar Salta te rijden. Vanuit Humahuaca rijden we eerst een stuk naar het noorden tot we bij de afslag zijn. Het is een rotsachtige streek waar op gras na weinig te vinden valt.

Wanneer we een driesprong naderen herken ik de rotsformatie vanaf een afstand al. Hier ben ik 10 jaar geleden ook al geweest. We zijn een paar keer uitgestapt om dit prachtige schouwspel goed vast te leggen.

Bij een plek met wat meer lage begroeiing gaan we het veld in om te zien wat daar aan cactussen groeit. Het resultaat is 2 soorten maihueniopsis, tephrocactusen, opuntia's, een eriosyce en een lobi-via. Een volgende stop bij een scherpe bocht levert een aantal lama's op die daar lopen te grazen.

We zijn op dat moment al 3 auto's tegen gekomen en een bus. Leuk moment is dat er in deze verlatenheid en slechte wegen regelmatig verkeersborden staan die aangeven dat we binnenkort verkeersdrempels krijgen. De drempels zijn we op deze route trouwens nergens tegen gekomen.

Gerrit ziet dan op een heuvel oreoce-reussen staan. Dit is een buitenkansje en we lopen snel, voor zover de rotsblokken dat toestonden, tegen de heuvel op. Waarschijnlijk *Oreocereus trollii*.

Wanneer we een fabriek gepasseerd zijn wordt de weg ontzettend slecht. Terugkeren is geen optie dus het beste er maar van hopen. We zitten inmiddels al

boven de 4000 m. Gelukkig hebben we geen van allen last van deze hoogte. Na verloop van tijd wordt de weg minder slecht alhoewel hij onverhard blijft.

Tegen een heuvel aan zien we een rood bloeiende *Trichocereus pasacana*.

Verderop wanneer het terrein was vlakker en de weg zandiger wordt zien we een Nandoe met een aantal kuikens lopen.

Eenmaal op de verharde weg, de 52, eten we bij een wegrestaurant een empenada. Dit is een samengevouwen pannenkoek met een vulling van vlees en groente. De daling naar de 9 is langer dan we dachten. De 9 is trouwens de weg die we ook genomen hadden toen we naar Humahuaca gingen en nu gaan we dus weer in tegengestelde richting door het regenwoud. Over een inhalende vrachtwagen verbazen we ons erover dat de auto's die hij vervoerd in drie lagen staan.

Eindelijk zijn we in Salta aangekomen na een lange soms minder comfortabele reis.

H.V.

PUZZEL

1	2	3	4		5	6	7	8	9		10	11	12	13
14				15		16				17		18		
		19			20		21				22		23	
24	25		26			27					28		29	
30		31		32				33	34			35		
	36		37		38		39		40		41			
42		43		44				45		46			47	
48	49		50			51			52				53	54
55		56			57		58				59	60		
61				62		63		64		65		66		
	67		68		69		70				71		72	
73		74		75		76				77			78	
79	80		81		82			83		84				85
86		87						88		89		90		
91				92					93					94

HORIZONTAAL

1 aardas, 6 eenheid van lichtsterkte, 10 boom, 14 gissen, 16 metaal, 18 tweetal, 19 ogenblik, 21 woonruimte, 23 ter plaatse, 24 ten bedrage van, 26 slijtage, 28 herkauwer, 30 bitter vocht, 32 hel, 33 serviesgoed, 35 deel van een vaartuig, 36 bezittelijk voornaamwoord, 38 vocht, 40 trots, 43 geestelijk, 46 tevergeefs, 48 oude lengtemaat, 50 water in Friesland, 51 Europese taal, 53 verbrandingsrest, 55 nep, 58 bijwoord, 59 ontstekingskoord, 61 voordat, 62 kloosterlinge, 64 niet van toepassing, 66 loflied, 67 onwetend, 69 werelds, 72 laatstle-

VERTICAAL

1 Europese hoofdstad, 2 onder andere, 3 loflied, 4 uitroep, 6 klein kind, 7 fraai, 8 heroïek, 9 lichaamsdeel, 11 en dergelijke, 12 bouwval, 13 nonsens, 15 bladader, 17 glorieus, 20 ijverig, 22 zonder plaats, 25 waterkering, 27 ransel, 29 officieel stuk, 31 plaksel, 34 voorzetsel, 37 naar omlaag, 39 deel, 41 soort telefoonverbinding, 42 plant, 44 ontkenning, 45 akkerwinde, 47 buitenleven, 49 verdriet, 52 bijwoord, 54 gehuwden, 56 lekkernij, 57 lijm, 60 onderofficier, 63 met tegenzin, 65 telwoord, 68 durf, 70 wreed heerser, 71 het zenuwstelsel

den, 74 bultje, 76 lidwoord, 77 plaats in Gelderland, 79 deel van de dag, 81 op een andere plaats, 84 plaats in California, 86 familielid, 88 eveneens, 90 landbouwwerktuig, 91 bevrijdingsorganisatie, 92 vloerbedekking, 93 keurmerk, 94 niet erkend

betreffende, 73 stoom, 75 vangwerktuig, 78 rivier in Schotland, 80 insecteneter, 82 spoedig, 83 kledingstuk, 85 in orde, 87 en omstreken, 89 bokstern

Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een plantje verloot.

Stellaria media

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

Het is weer een maand voorbij en de wereld blijft klein voor mij en voor vele anderen .

Ook dit keer weer drie inheemse planten en wel drie waar ik altijd naar opzoek ben. Ze zijn belangrijk voor mijn vogels als een extra lekker en gezond hapje.

Als eerste een wel heel bekend en voor velen een vervelend plantje die je vaak tussen tegels in de tuin vindt namelijk straatgras (*Poa annua*) uit de grassen familie (*Poaceae*). Het Straatgras is voortgekomen uit een kruising van twee soorten beemdgras *Poa infirma* en *Poa supina*. Het is een 1 jarig soort die bijna het hele jaar door bloeit en maximaal 20 cm hoog wordt.

Deze hybride is zeer succesvol en is verspreid over de hele wereld. Hij komt zeer veel voor op open plekken

en kan er goed tegen dat het betreden wordt. *Poa* is het Griekse woord voor gras en *annua* betekent 1 jarig. En nu waarom ik het zoek, na ja zoek, hij is bijna overal. Zowel mijn kanaries als groenlingen zijn gek op de zaden en omdat er in deze tijd weinig te vinden is ben ik blij dat er bijna altijd wel straatgras is. In de zomer zitten ze vaak vol bladluis en dat is weer welkom voedsel voor de vogels. Ook de gedroogde bladeren gebruiken ze als nestmateriaal.

De tweede plant is weer een zeer bekend onkruid in onze groentetuin het is vogelmuur (*Stellaria media*) uit de anjer familie (*Caryophyllaceae*). Het is ook een 1 jarig plantje met witte bloemen bijna het hele jaar door en ook groen het hele jaar door. Het plantje vormt veel zaad en kan tot 40 cm hoog worden. Het is een echt onkruid die bewerking nodig heeft om te kiemen. Na een schoffel beurt kiemt het direct. *Stellaria* komt van het Latijnse *stella* wat ster betekend hetgeen slaat op

de vijfdelige kroonbladeren, die als een sterretje uitstaan en media betekent het middelste. Bijna alle zaadetende vogels zijn gek op de zaden en de groene blaadjes

De derde plant deze maand is weer een algemeen voorkomend onkruid en ook als het vogelmuur een plaag in onze groentetuin alleen niet het hele jaar door. Het is het kleine veldkers (*Cardamine hirsuta*) uit de familie van de kruisbloemigen (*Brassicaceae*). De witte bloemen verschijnen van februari tot in juli en wordt 30 cm hoog. De plant is een zelfbestuiver en kan dus bij lage temperaturen nog zaad vormen (er vliegen geen insecten) en dat is waarnaar ik voor mijn vogels op zoek ben. De zaadjes kiemen in het najaar en bloeien dan in het voorjaar. Het plantje vormt een rozet. Als het zaad rijp is, wordt het weggeschoten. Het plantje houdt van kalkrijke grond. Kleine veldkers is een vergeten groente die veel vitaminen bevat. Het blad heeft een peperige smaak en kan in salades en als broodbeleg worden gebruikt. Cardamine komt van het Griekse cardamon dit verwijst naar sterk smakende plant kardemom uit de gemberfamilie maar kan ook afkomstig zijn van het Griekse cardis (hart) en darmao (verzachten) het kruid werd vroeger gebruikt om bij hartkwalen de pijn te verzachten. Hirsuta betekent harig.

Het ga u goed en hopelijk tot snel weer ziens.

Jur

RHODODENDRON

Rhododendrons heb je in zo'n 1000 soorten, in zo'n 30 groepen ingedeeld. Er zijn 3 hoofdgroepen: tropische Rhododendron Indica die als kamerplant gekweekt wordt, Azalea's die bladverliezend of bladhoudend zijn en de echte Rhododendrons uit de gematigde klimaten. Er is veel gekruist tussen de diverse soorten waardoor er nu zo'n 1000 cultivars zijn. In onze rotstuin en heidetuin staan vooral Azalea's die vroeger als een apart geslacht beschouwd werden, wat nu niet meer het geval is. Sommigen zijn wintergroen, maar een aantal is bladverliezend zoals de groep Knap Hill Azalea's. De grote tuinhybriden zijn wintergroene struiken uit de Ponticum Groep of de Catawebiense Groep. Zij komen boven de 3 meter uit en hebben dikke leerachtige, groene bladeren. Toen we in Neede kwamen wonen stonden 4 van deze struiken (2 tot 3 meter hoog) in de tuin. Helaas kregen ze erg veel last van de Japanse vlieg en de Rododendroncicade, met als gevolg bladval en knoppen die niet meer open gingen. Bij het opnieuw inrichten van de tuin zijn ze verwijderd. Deze mooie struiken deden me denken aan de tijd dat ik als kind met mijn ouders op bezoek ging bij mijn grootouders, die bij een Rhododendronlaan woonden. De reis ging met bus of

De heg aan de overkant van de straat

28 november 2020 'Surrey Heath'

Rhodo 'Dusty Miller' met vultig blad

Rhodo 'Dusty Miller'

trein en het laatste stuk lopend door deze fraaie laan. De struiken waren zo'n 3 tot 4 meter hoog en raakten elkaar boven de laan waardoor het leek alsof je door een tunnel liep. Ook in mijn kinderjaren hadden we thuis een gemengde haag van hoge paars bloeiende Rhododendrons en Buxus op de scheiding met de buren. Rhododendrons zijn altijd favoriet gebleven. Bij de herinrichting van onze huidige tuin werden vanwege de insecten niet meteen Rhododendrons aangeplant, die kwamen 5 jaar later wel. Nu staan er zo'n 20 tot 22 Rhododendrons in de tuin en vanuit huis kijken we ook nog eens op een Rhododendronhaag die het zicht ontnemt op de daarachter gelegen oude begraafplaats.

Op het moment dat ik dit stukje schrijf is het bijna december en dan verwacht je niet dat in de tuin nog een Rhododendron volop in bloei staat. Elk najaar heeft deze Rhododendron een paar bloemknoppen. Uit een knop bloeit meestal één bloem per tros, maar dit jaar heeft de struik veel takken met een knop aangelegd waarbij de hele tros is gaan bloeien. Hierdoor lijkt het wel voorjaar in dit deel van de tuin waar nu ook nog eens de winterheide in bloei staat of in bloei komt. Ik heb het dan over de Rhododendron yakushmanum 'Surrey Heath', een compacte traag groeiende wintergroene dwerg Rhododendron die 80 cm hoog wordt en 150 cm breed. In mei bloeit ze met net zulke grote bloemen als de grote tuinhybriden, in de kleur roze-wit. De struik heeft het vaak moeilijk gehad. Veel voortijdig bladval veroorzaakt door de bladvlekkenziekte, een schimmel aantasting en gekartelde randen door de vraatzucht van de taxuskever. Maar de laatste 2 jaar is ze in goede conditie. Misschien

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Daar ik momenteel in mijn muurkasje met winterharde cactussen ook een exemplaar uit deze groep heb staan wilde ik wat dieper op de stof ingaan en heb daarom dit boek aangeschaft. Het is in het Duits geschreven boek, onder redactie van Wolfgang Blum, telt 560 pagina's.

Binnen de Duitse cactusvereniging, de DKG, is er een werkgroep die zich specifiek met deze plantenfamilie bezig houdt en regelmatig zeer uitgebreide boekwerken uitgeeft. Zij doen dit onder de naam "Der Echinocereenfreunde". zij zijn de Arbeitsgruppe Echinocereen. Het boek is tweetalig verschenen en is zowel in de Duitse als ook de Engelse taal uitgegeven.

In de inleiding wordt aangegeven welke taxa er allemaal in dit boek behandeld gaan worden die binnen de coccineus groep vallen. We

beginnen het boek met een aantal verklaringen van wetenschappelijke termen. Ook wordt de werkwijze uit de doeken gedaan. Toch moet men redelijk in de terminologie ingewerkt zijn, want anders ben je erg veel op het internet aan het snuffelen om te begrijpen wat er bedoeld wordt. Noem het de rijstebrijberg. We krijgen dan een lijst van de onderdelen van de plant die bij de beschrijving van de planten gebruikt worden. Bij de eerste beschrijving van *Echinocereus coccineus* door Engelman worden de diverse werkwijzen van onderzoek gegeven waarbij zowel tekeningen als herbariummateriaal gebruikt worden. Dit materiaal wordt dan aangevuld met fotomateriaal van zowel de plant als de bloem. Van de bloem zijn dwarsdoorsneden

gefotografeerd alsook van de zaden. De foto's van de planten zijn voornamelijk planten uit de natuur. Bij deze foto's worden ook de vindplaatsen genoemd zodat je een indruk hebt van waar de planten te vinden zijn als je ooit nog die kant op mocht gaan om de planten in de natuur te vinden.

Ook zijn er duidelijke tabellen te vinden wanneer planten met elkaar vergeleken worden om op die manier de verschillen en de overeenkomsten aan te geven.

Het fotomateriaal in het boek is van een uitstekende kwaliteit en is een grote hulp wanneer je in de verzameling planten duidelijk wilt herkennen en eventueel met de tekst die er bij staat te determineren. Het tweetalige van het boek is handig wanneer je op zoek bent naar de termen die gebruikt worden. Soms is het Duits handig, soms het Engels.

H.V.

Rhodo yakushimanum 'Surrey Heath' 2018

heeft het warme weer geholpen tegen de schimmels of het opruimen van een grote pol Chasmanthium latifolium, een grassoort met platte aren die naast haar heeft gestaan. Een mooie grassoort, maar die moest wijken omdat ze veel te groot werd en een enorme zaadverspreider is. De zaailingen worden laat opgemerkt en zijn dan niet makkelijk te verwijderen vanwege de lange wortels. Rhododendrons hebben een oppervlakkig wortelgestel met zeer fijne haarwortels. Het gras zou een concurrent kunnen zijn wat betreft water en voeding. Ook een mooie Rhododendron uit dezelfde groep is R.

yakushimanum 'Dusty Miller'. Het blad is langwerpige, leerachtig en iets bol. De onderzijde van het blad is witvultig tot bruin. Nieuwe uitgroei is geheel witvultig en heeft als doel de verdamping tegen te gaan in de zon en biedt bescherming tegen kou en wind. De bloemen zijn lichtgelig-rose gekleurd. Maar deze struik heeft nooit in het najaar bloemen laten zien. Ook deze groeit heel langzaam en wordt uiteindelijk 80-100 cm hoog en 150 cm breed.

Bladvlekkenziekte bij Rhododendrons worden veroorzaakt door schimmels en zijn te herkennen bruine of zwarte onregelmatige vlekken. Bij een ernstige aandoening treedt voortijdig bladval op. Om de aandoening te bestrijden is het belangrijk de struik droog te houden bij een watergift, een druppelslang is dan een uitkomst. Ook

Rhodo 'Surrey Heath' shade

het verwijderen van aangetast blad en het afgefallen blad is noodzakelijk. De schimmels overwinteren op het afgefallen blad en in het voorjaar infecteren de sporen weer het blad.

Trudy

AGENDA

Jammer dat ook deze altijd gezellige avond niet door kan gaan vanwege de huidige omstandigheden. Het bestuur wenst dan ook iedereen zij het in beperkte kring prettige feestdagen en een voorspoedig 2021. We hopen dan ook dat het een jaar wordt waar de gezondheid hoogtij viert en dat we weer die dingen kunnen doen waar we al zo erg naar verlangen.

Het bestuur,

Jaarprogramma 2020

9 Januari	Henk Viscaal lezing Argentinië 2019.
13 Februari	Jaarvergadering en vervolg lezing Henk Viscaal.
12 Maart	Lezing Ludwig Bercht.
9 April	Lezing Geert Borgonje.
2/3 Mei	Lenteweekend.
14 Mei	Praktijkavond.
23/30 Mei	Reisje
11 Juni	Tuinbezoek.
9 Juli	Tuinbezoek.
1 Augustus	Vakantie.
10 September	Gert Ubink lezing.
8 Oktober	Ruilavond.
12 November	Verzorgd door eigen leden.
10 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG ? (WORDT NOG BEKEND GEMAAKT)

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Plant van de maand	180
Fotogalerij	181
Een dagje Argentinië	182
Puzzel	186
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	188
Steengoed	190
Met een boekje in een hoekje	192
Agenda	194